

ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ
A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV
POĽNOHOSPODÁRSKY
V BRATISLAVE

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly

Odbor ochrany rastlín

Matúškova 21, 833 16 Bratislava

ochrana@uksup.sk

Udeľovanie oprávnení vydávať rastlinné pasy

Povinnosti profesionálnych prevádzkovateľov

Odborní garanti

Ing. Ivana Kurhajcová, Ing. Stanislav Barok

OBSAH 2. časti

- **Základná legislatíva**
- **Základné pojmy**
- **Oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov**
- **Povinnosti profesionálnych prevádzkovateľov**

LEGISLATÍVA

- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2019/2072, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín (**obsahuje zoznamy škodlivých organizmov**)
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2017/2313, ktorým sa stanovujú špecifikácie formátu rastlinného pasu na premiestňovanie na území Únie a rastlinného pasu na uvedenie do chránenej zóny a na premiestňovanie v nej
- Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2019/827 o kritériách, ktoré musia spĺňať profesionálni prevádzkovatelia, aby dodržali podmienky stanovené v článku 89 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, a o postupoch na zabezpečenie splnenia týchto kritérií

Vymedzenie pojmov a skratky

VN KOM – Vykonávacie nariadenie Komisie

RASTLINNÝ PAS / PLANT PASSPORT (RP) - je úradná náveska na premiestňovanie rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov v rámci územia Únie a prípadne na premiestňovanie do chránených zón a v rámci nich, ktorá potvrdzuje súlad so všetkými legislatívnymi požiadavkami.

RNKŠ - regulované nekaranténne škodlivé organizmy

Oprávnenie profesionálnych prevádzkovateľov vydávať rastlinné pasy

Vydávať RP môže iba **OPRÁVNENÝ PREVÁDZKOVATEĽ**, to znamená registrovaný prevádzkovateľ, ktorému bolo udelené oprávnenie na vydávanie RP.

ÚKSÚP udelí profesionálnemu prevádzkovateľovi oprávnenie vydávať rastlinné pasy pre:

- konkrétne čel'ade, rody alebo druhy,
- typy komodít rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov,

ak profesionálny prevádzkovateľ spĺňa obe tieto podmienky:

- a) má potrebné vedomosti týkajúce sa škodlivých organizmov, vrátane ich kontroly,
- b) má zavedené systémy a postupy, ktoré mu umožňujú plniť si povinnosti týkajúce sa vysledovateľnosti.

RP sa môže vydať len pre rastliny, rastlinné produkty a iné predmety, ktorých dôkladné preskúmanie preukázalo, že sú splnené zásadné požiadavky na rastlinné pasy.

Evidencia RP – povinnosť pre všetkých

POVINNOSŤ vedenia evidencie RP je minimálne 3 roky.

- Evidencia môže byť vedená v elektronickej podobe. Informácie môžu byť evidované tiež v papierovej forme dodacích listov, faktúr a RP.
- Profesionálny prevádzkovateľ, **ktorému sú dodávané** rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety vedie záznamy, ktoré mu umožnia identifikovať pre každú obchodnú jednotku dodávaných rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov profesionálneho prevádzkovateľa, **ktorý ju dodal.**
- Profesionálny prevádzkovateľ, **ktorý dodáva** rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety, vedie záznamy, ktoré mu umožnia identifikovať pre každú obchodnú jednotku dodaných rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov profesionálneho prevádzkovateľa, **ktorému ju dodal.**

Povinnosti profesionálnych prevádzkovateľov – **NEREGISTROVANÝCH**

Napr. kvetinárstva, maloobchod, predaj na trhovisku - dodávanie priamo konečnému spotrebiteľovi:

- 1. vedenie záznamov o dodaných obchodných jednotkách (rastlín, rastlinných produktov, ktoré podliehajú pasovej povinnosti), ktoré umožňujú identifikáciu profesionálnych prevádzkovateľov, ktorí tieto obchodné jednotky dodali (identifikácia dodávateľ'a) - evidencia RP - minimálne 3 roky**

VYSLEDOVATEĽNOSŤ

- 2. oznamovacia povinnosť (povinnosť pre všetkých) - článok 14 2016/2031**

Povinnosti **registrovaných** prevádzkovateľov – **BEZ OPRÁVNENIA VYDÁVAŤ RP**

1. VEDENIE ZÁZNAMOV / EVIDENCIE - **minimálne 3 roky** → **VYSLEDOVATEĽNOSŤ**

- o dodaných obchodných jednotkách (rastlín, rastlinných produktov, ktoré podliehajú pasovej povinnosti), ktoré umožňujú **identifikáciu profesionálnych prevádzkovateľov**, ktorí tieto obchodné jednotky dodali (dostatočný doklad je faktúra / dodací list) – **identifikácia dodávateľa**;
- evidencia zrušených RP (ak je táto činnosť vykonávaná);
- evidencia o premiestňovaní rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov v rámci svojich prevádzok a medzi svojimi prevádzkami;
- evidencia záznamov o vykonaných úradných kontrolách inšpektormi ÚKSÚP.

2. OZNAMOVACIA POVINNOSŤ (**povinnosť pre všetkých**) - článok 14 2016/2031

3. AKTUALIZÁCIA ÚDAJOV V REGISTRI KAŽDOROČNE DO 30. APRÍLA – čl. 66 2016/2031

Podmienky udelenia oprávnenia na vydávanie RP článok 89 2016/2031

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2019/827 pre článok 89

Kritériá, ktoré musia spĺňať profesionálni prevádzkovatelia, aby boli oprávnení vydávať rastlinné pasy sú uvedené v **článku 1** - uplatňuje sa od **14.12.2020**

Povinnosti **registrovaných** profesionálnych prevádzkovateľov, ktorým **BOLO UDELENÉ oprávnenie vydávať RP**

1. Preskúmania na účely vydania RP a **vedenie záznamov** o vykonaných preskúmaniach (kontroly zdravotného stavu).
2. Plnenie požiadaviek na obsah, formát a pripojenie RP.
3. **Vedenie záznamov** / evidencie, ktoré zabezpečia výsledovateľnosť.
4. Stanovenie a sledovanie kritických bodov pri výrobe/pestovaní a **vedenie záznamov** o tejto činnosti.
5. **Zavedenie účinného plánu**, podľa ktorého sa bude postupovať v prípade zistenia škodcov v zmysle rastlinolekárskej legislatívy – v priebehu roka 2021;

POKRAČOVANIE

Povinnosti **registrovaných** profesionálnych prevádzkovateľov, ktorým **BOLO UDELENÉ oprávnenie vydávať RP**

6. Má k dispozícii potrebné **vybavenie a zariadenie** na vykonanie požadovaných preskúmaní rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov;
7. Musí vymenovať kontaktnú osobu zodpovednú za komunikáciu s ÚKSÚP a nahlásiť jej kontaktné údaje;
8. Oznamovacia povinnosť (**povinnosť pre všetkých**) - článok 14 2016/2031
9. Aktualizácia údajov v registri každoročne do 30. apríla – článok 66 2016/2031

Podrobnosti sú uvedené v Metodickom pokyne ÚKSÚP č. 6/2020, ktorý je zverejnený na stránke ÚKSÚP – v apríli aktualizácia MP.

1. Povinnosť - preskúmania na účely vydania RP

PRESKÚMANIE – KONTROLA ZDRAVOTNÉHO STAVU RASTLÍN

➤ Kto preskúmanie vykonáva a kto je zodpovedný ?

Okrem samotného oprávneného prevádzkovateľa môžu byť do preskúmania zapojení aj jeho zamestnanci, a to v prípade, že sú adekvátne preškolení. **Úvaha - Preškolenie by mohlo prebiehať prostredníctvom rastlinolekárskeho inšpektorov.**

Zodpovedný za vydanie RP je však oprávnený prevádzkovateľ.

➤ Kedy a kde sa kontrola zdravotného stavu vykonáva ?

- v primeranom čase, pričom sa berú do úvahy súvisiace riziká;
- v priestoroch, ktoré má oprávnený prevádzkovateľ zapísané v osvedčení o registrácii.

PRESKÚMANIE – KONTROLA ZDRAVOTNÉHO STAVU RASTLÍN

➤ Čo kontroluje z hľadiska zdravotného stavu ?

- regulované nekaranténne škodlivé organizmy (RNKŠ);
- karanténnych škodcov Únie, škodlivých organizmov, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie a karanténnych škodcov chránenej zóny s potrebou realizácie oznamovacej povinnosti z podozrenia na výskyt menovaných škodcov;

➤ Odber vzoriek a testovanie

- v prípade podozrenia na výskyt RNKŠ a prípadne na výskyt prekračujúci príslušné prahové hodnoty.

PRESKÚMANIE – KONTROLA ZDRAVOTNÉHO STAVU RASTLÍN

Vedenie záznamov o vykonaných kontrolách zdravotného stavu

- Aké informácie má záznam obsahovať ?
- Ako si záznam vytvoriť ?
- Odkiaľ čerpať informácie do záznamu o škodlivých organizmoch ?

- Šablóna xls dostupná na stránke ÚKSÚP

2. Povinnosť - plnenie požiadaviek na obsah, formát a pripojenie RP.

- Pozri prednáška – č. 1 – **snímky 29 – 52**
- **Formát a údaje RP** [VN KOM 2017/2313](#)

3. Povinnosť - vedenie záznamov, ktoré zabezpečia výsledovateľnosť

VEDENIE ZÁZNAMOV / EVIDENCIE - minimálne 3 roky

- evidencia o vydaných RP;
- o dodaných obchodných jednotkách (rastlín, rastlinných produktov, ktoré podliehajú pasovej povinnosti), ktoré umožňujú **identifikáciu profesionálnych prevádzkovateľov**, ktorí tieto obchodné jednotky dodali (dostatočný doklad je faktúra / dodací list) – **identifikácia dodávateľa**;
- evidencia o nahradených a zrušených RP (ak je táto činnosť vykonávaná);
- evidencia o premiestňovaní rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov v rámci svojich prevádzok a medzi svojimi prevádzkami;
- evidencia záznamov o vykonaných úradných kontrolách inšpektormi ÚKSÚP.

4. Povinnosť - stanovenie a sledovanie kritických bodov pri výrobe/pestovaní a **vedenie záznamov** o tejto činnosti

Oprávnení prevádzkovatelia sú povinní:

pred vydaním RP **určiť** a **sledovať** také prvky svojho výrobného procesu, ako aj také prvky týkajúce sa premiestňovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, ktoré sú kritické. Kritické body sa líšia podľa rozsahu a zamerania procesu výroby/činnosti profesionálneho prevádzkovateľa.

Ako ich určím ? Čo sú to kritické body ?

Čo sú to kritické body môjho zamerania činnosti ?

Z evidencie kritických bodov musí byť zrejmé:

- druh, prípadne odroda,
- doklad o pôvode (fytocertifikát, RP a pod.),
- pôvod materiálu, krajina pôvodu,
- označenie parcely (číslo LPIS, skleník a pod.),
- rok výsadby,
- počet kusov, prípadne výmera v ha,
- prípadne štepenie druhov, ktoré sa takýmto spôsobom rozmnožujú (kritickým je spájanie 2 rastlín s rôznym pôvodom).

Vedenie záznamov o určení a monitorovaní kritických bodov / prvkov

Evidencia záznamov najmenej počas troch rokov.

ZÁZNAMY:

- môžu byť písomné alebo digitálne;
- majú obsahovať údaje o tom, ktoré z kritických bodov boli skontrolované a aký bol výsledok kontrol;
- kontroluje ich rastlinolekársky inšpektor ÚKSÚP v rámci úradnej kontroly.

Konkrétne príklady

PRÍKLADY kritických bodov pre: množitel'ský materiál , výpestky ovocných, okrasných, lesných drevín, vinič a pod.

- pôvod materiálu
- plán a spôsoby pestovania
- premiestňovanie a manipulácia s rastlinami
- dezinfekcia pracovného náradia, čistenie strojov a mechanizácie
- skladovanie množiteľského materiálu/výpestkov
- expedícia, doprava a sprievodné doklady.

PRÍKLADY kritických bodov pre: **rastliny pestované z osiva** **napr. priesady zeleniny, sadenice okrasných rastlín**

- kvalita a pôvod osiva, skladovanie osiva
- plán a spôsoby pestovania
- premiestňovanie a manipulácia s rastlinami
- dezinfekcia pracovného náradia, čistenie strojov a mechanizácie
- skladovanie sadeníc/výpestkov
- expedícia, doprava a sprievodné doklady.

5. Povinnosť – zavedenie účinného plánu, podľa ktorého sa bude postupovať v prípade zistenia škodcov v zmysle rastlinolekárskej legislatívy

Obsah plánu – plán obsahuje aspoň tieto prvky:

- **kontakty na ÚKSÚP** - okamžité informovanie ÚKSÚP akýmkoľvek spôsobom, najlepšie e-mailom na adresu ochrana@uksup.sk alebo prostredníctvom príslušného rastlinolekárskeho inšpektora, ohľadom podozrenia na výskyt alebo výskytu KŠÚ, škodcov nezapísaných do zoznamu KŠÚ, KŠÚ CHZ, RNKŠ;
- **spôsob a postup** pre preventívne ošetrovanie dotknutých komodít, ak je také ošetrovanie potrebné a uskutočniteľné/vykonaateľné;

Pokračovanie

5. Povinnosť

Obsah plánu – plán obsahuje aspoň tieto prvky:

- **postup likvidácie predmetného ŠO** na dotknutých komoditách, ak je dostupný a uskutočniteľný/vykonaateľný;
- **izolácia** - umiestnenie napadnutých komodít alebo komodít podozrivých z napadnutia do karanténnej izolácie alebo ich oddelené umiestnenie od ostatných komodít, ktoré by mohol dotknutý ŠO napadnúť;
- **dezinfekcia** - postup pre dezinfekciu zariadenia, náradia a ďalších predmetov, alebo iný spôsob/spôsobu likvidácie predmetného ŠO.

Vzor plánu – príklad šablóny

- Prezentácia šablóny word – dostupná na stránkach ÚKSÚP apríl 2021

6. Povinnosť - vybavenie a zariadenie

Profesionálny prevádzkovateľ – má k dispozícii potrebné vybavenie a zariadenie na vykonanie požadovaných preskúmaní rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Vybavenie a zariadenie sa u jednotlivých profesionálnych prevádzkovateľov môže líšiť podľa konkrétnych komodít, ale mali by zahŕňať aspoň:

POKRAČOVANIE

6. Povinnosť - vybavenie a zariadenie

- pracovný stôl s dobrým osvetlením;
- lupu alebo binokulár na prehliadku odobratých vzoriek;
- **pomôcky na odber vzoriek rastlín** – záhradnícke nožnice, nôž, záhradnícka pílka, pinzeta, lopatka alebo vzorkovač – pre odber sypkých vzoriek (osivo, pôda), uzatvárateľné vrecká, fľaštičky, nádoby veľkosti podľa potreby;
- vhodné **dezinfekčné prostriedky** (etanol, Savo a pod.);
- lepové doštičky alebo feromónové lapače hmyzu;
- prípadne ďalšie vhodné a potrebné pomôcky a zariadenia (napr. laboratórium).

7. Povinnosť – vymenovanie kontaktnej osoby

Musí vymenovať kontaktnú osobu zodpovednú za komunikáciu s ÚKSÚP a nahlásiť jej kontaktné údaje.

8. Povinnosť - oznamovacia povinnosť **- povinnosť pre všetkých !!!** články 14 a 15 2016/2031

- **Opatrenia, ktoré musia ihneď prijať profesionálni prevádzkovatelia sú podrobne uvedené v článku 14 2016/2031**

Oprávnený profesionálny prevádzkovateľ ich má uvedené v „pláne“

- **Opatrenia, ktoré majú prijať osoby iné ako profesionálni prevádzkovatelia - fyzické osoby sú podrobne uvedené v článku 15 2016/2031**

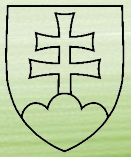
Oznamovacia povinnosť

Týka sa:

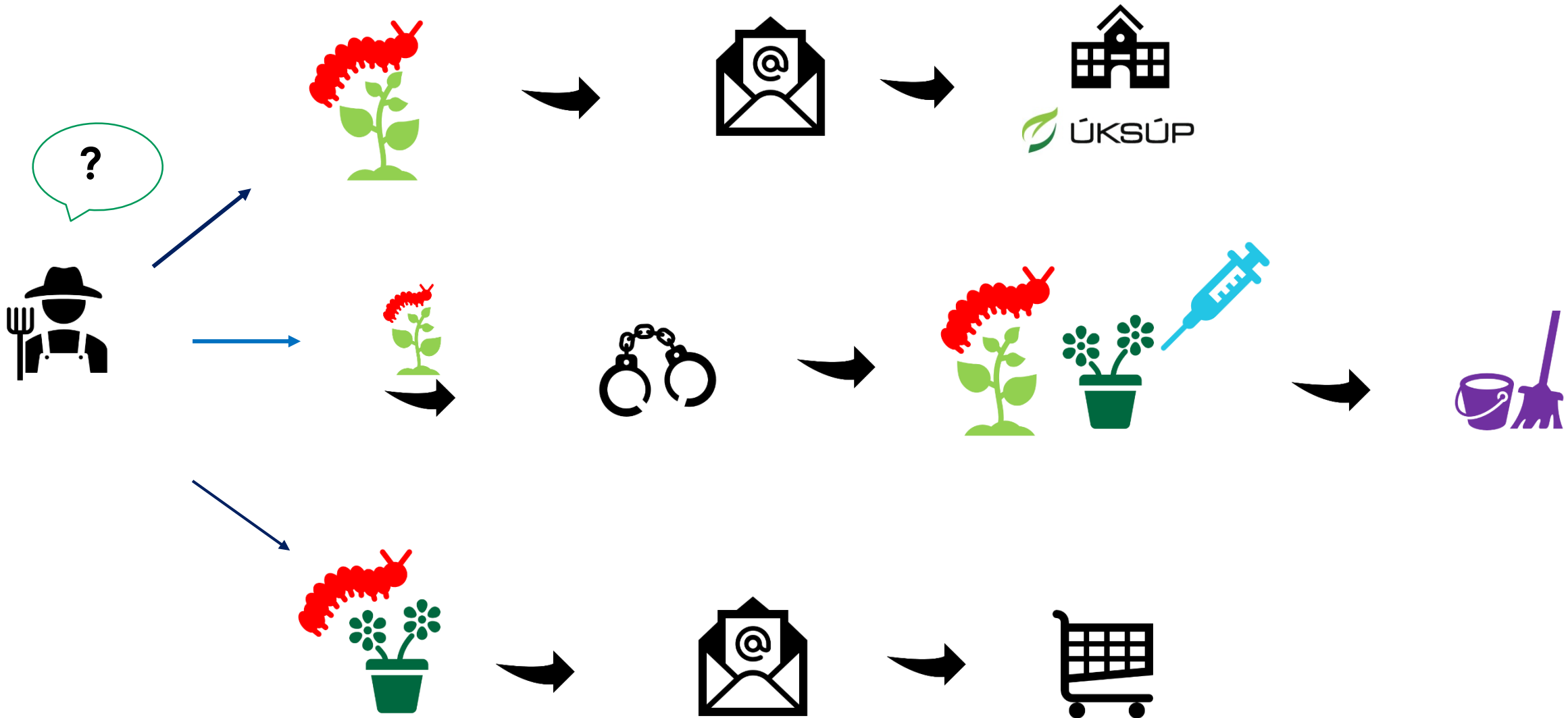
- KŠÚ (**príloha II VNK 2019/2072, prioritní škodcovia sú podmnožinou danej prílohy**)
- škodlivých organizmov, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie a
- KŠ CHZ.

Kedy nie je potrebné oznamovať výskyt škodcu?

- ✓ V prípade výskytu škodcu zisteného v zamorenej zóne vymedzenej oblasti na zamedzenie šírenia týchto škodcov

8. Povinnosť - oznamovacia povinnosť

9. Povinnosť – aktualizácia údajov v registri

- každoročne do 30. apríla
- Podrobnosti prednáška 1, článok **66 2016/2031**

ÚLOHY

➤ Pre ÚKSÚP

- aktualizácia MP
- všetky informácie poskytnúť na web stránke
- odborná pomoc zo strany OOR a fytoinšpekcie

➤ Pre PRAX

- plnenie všetkých povinností [snímky 11 a 12](#)
- **vedenie záznamov** o vykonaných kontrolách zdravotného stavu ([šablóna od ÚKSÚP xls](#))
- **vedenie záznamov** / evidencie, ktoré zabezpečia výsledovateľnosť.
- určenie kritických bodov, **vedenie záznamov** o kritických bodoch (elektronicky alebo v papierovej podobe)
- vypracovanie a zavedenia plánu najneskôr do 31.12.2021 ([šablóna od ÚKSÚP doc](#))

Ďakujeme za pozornosť